

Universiteit
Leiden

The Netherlands

**Hoe te leven: klassiek of modern? Aristoteles en
Hobbes vergeleken: een filosofische vergelijking
tussen het klassieke en het moderne mens-,
wereld- en samenlevingsbeeld**

Külcü, H.

Citation

Külcü, H. (2024, May 29). *Hoe te leven: klassiek of modern? Aristoteles en Hobbes vergeleken: een filosofische vergelijking tussen het klassieke en het moderne mens-, wereld- en samenlevingsbeeld*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3755736>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3755736>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift

Hoe te leven: klassiek of modern? Aristoteles en Hobbes vergeleken

Een filosofische vergelijking tussen het klassieke
en het moderne mens-, wereld- en samenlevingsbeeld

Hakan Külçü

1. Een belangrijk verschil tussen de klassieke visie en de moderne is dat de eerste in het Zijn hiërarchische lagen en verticale dimensies bespeurt, terwijl de laatste van oordeel is dat alles op één horizontaal en gelijk niveau bestaat, als materie in beweging. Dit alles komt tot uiting in hun mensbeelden.
2. Moderniteit is in wezen een bevrijding uit de klassieke verticale Idealen omwille van de Gelijkheid. Die Gelijkheid maakt dat racisme en discriminatie in het centrum van de belangstelling staan.
3. Hobbes opvatting is dat de mens voor de mens een wolf is. Volgens Aristoteles is dit een halve waarheid.
4. Aristoteles vindt dat gemeenschappen een natuurlijke vorm en doel hebben. Hobbes is van oordeel dat gemeenschappen vrije creaties zijn van de menselijke Wil. Voilà, de discussie over de vraag of mensen van hetzelfde geslacht kunnen trouwen en over de rol van man en vrouw.
5. De realiteit bestaat uit drie sferen. De objectieve sfeer in tijd en ruimte. De mentale sfeer in onze geesten. En het geestelijke domein dat objectieve Idealen bevat.
6. De moderne mens kan vanuit zijn wereldbeeld niet uitleggen wat de ontologische status is van de mensenrechten.
7. De grootste verworvenheid van het Westen is de vrijheid van meningsuiting. Juist deze verworvenheid staat nu onder druk vanuit de gedachte dat desinformatie bestreden dient te worden.
8. Aristoteles vindt dat het doel van het recht is om de burgers op te voeden. Dit is deels een goed en deels een slecht idee.
9. De leider van de politieke partij die de meeste stemmen heeft verkregen bij de afgelopen verkiezingen wil minder islam. Nederland heeft echter behoefte aan meer islam.
10. Het Westen is zijn grote boeken over mens en maatschappij vergeten. En het slaat ook geen acht op de islamitische grote boeken. Beide verdienen veel meer aandacht.
11. Wie meent dat de meeste mensen deugen, bedriegt zichzelf en alle anderen.
12. Het toppunt van integratie is de Turkse advocaat die omroep Ongehoord Nederland verdedigt tegenover de Turkse staatssecretaris.